

گمانه زنی از واگذاری قدرت در عربستان

دستگاه های اطلاعاتی، نظامی، سیستم اقتصادی و نفتی، قضایی، همگی در یک پالایش هوشمند، زیر نظر محمد بن سلمان قرار گرفته اند و شرایط برای واگذاری قدرت از سوی ملک سلمان به محمد بن سلمان، آماده است.

به گزارش آران نیوز: «هادی محمدی» طی یادداشتی نوشت:

عربستان کشوری است که هم سرعت تحولات در آن با شتاب بیشتری در جریان است و هم موضوعات و بحران ها و تنش ها و ناکامی های فراوانی مقامات این کشور را احاطه کرده است. این شتاب در تحولات، دو دلیل داخلی دارد که از نگاه حاکمان اصلی عربستان (آمریکا و انگلیس)، باید هر چه سریعتر برای آن چاره ای اندیشیده شود. با توجه به مولفه های داخلی، به موازات اختلافات سنتی و رقابتی بین شاهزادگان برای بالا رفتن از نردبان قدرت، بر شدت شکاف آنها افزوده شده است.

در واقع، روند انتقال قدرت در این کشور از شکل سنتی خارج شده و بجای چهره های کهنسال، به نسل دوم و سوم تکیه می کنند تا پروسه قدرت و همکاری با غرب، دچار لرزشهای ناشی از مرگ مقامات کهنسال نشود. این امر، بجز آثار کارآمدی و فقدان تجربه حکومت داری و وجاهت و مشروعیت در بین بقیه شاهزادگان، بر اختلافات گذشته و رقابتهای معمول افزوده است. در عامل خارجی، کارنامه سنگین ناکامی ها و شکست ها در یمن، عراق، سوریه و لبنان، هم بر تولید مشکلات اقتصادی کلان عربستان افزوده و هم اینکه شوک اقتصادی بر سطوح جامعه سعودی را به مرز فقیرسازی بخش قابل توجهی از جامعه کشانده است.

ماجرای جویی در سیاست خارجی و هزینه های حیثیتی و مالی این کشور، بر مدل جدید حکومت داری که با توصیه و حمایت غریب صورت گرفته، سنگینی می کند و موزائیک عشایری، مذهبی، جریان های لیبرال لائیک و نسل قدیمی و جدید را به رفتارها و رویکردهای ویژه ای رسانده که هر کس به چگونگی حفظ و بقای خود فکر می کند. اقدامات جراحی گونه برای حذف محمد بن نایف که همواره روابط سنتی با عشایر و قبائل و یا طبقه مذهبی افراطی وهابی ها در آل سعود را داشته، به تضمین بیشتر برای استحکام ساختار قدرت منتهی نشده است.

با اینکه محمد بن سلمان گزینه پادشاهی در عربستان نبوده ولی دست و دل بازی وی برای هماهنگی کامل در طرحهای اقتصادی بلند مدت طرح (۲۰۳۰)، امنیتی (همکاری علنی تر با رژیم صهیونیستی)، نظامی (همراهی کامل و علنی بر علیه ایران)، کمک غیر قابل اغماض به اقتصاد بیمار آمریکا از طریق قراردادهای نجومی (۴۸۰ میلیارد دلاری)، این مسیر را هموار کرده و اکنون با سفر ترامپ به ریاض، خود را در جایگاه ژاندارم منطقه و مورد حمایت کامل آمریکا می بیند.

دستگاه های اطلاعاتی، نظامی، سیستم اقتصادی و نفتی، قضایی، همگی در یک پالایش هوشمند، زیر نظر محمد بن سلمان قرار گرفته اند و شرایط برای واگذاری قدرت از سوی ملک سلمان به محمد بن سلمان، آماده است. تنها نگرانی در کنار دل مشغولی های ذکر شده داخلی و خارجی، تعیین ولیعهد بعدی است.

ملک سلمان که با سفر معمول پادشاهان سعودی به مغرب، طبق رویه جاری، تمامی اختیارات ویژه پادشاهی را به پسرش محمد منتقل کرده، دوره محدود کارآموزی را نیز برای انتقال قدرت به فرزندش فراهم کرده است. البته ملک سلمان هر لحظه آماده کناره گیری از قدرت است ولی ملک سلمان و تدبیرکنندگان غربی معتقدند تا حد ممکن و ضروری، باید از موقعیت وی برای تحکیم جایگاه ولیعهد (محمد بن سلمان) استفاده کرد و برای ساماندهی اوضاع و کاهش تنش های داخلی و یا گشایش در بحرانهای خارجی از سایه ملک، بهره مند شوند. این روشن است که محمد بن سلمان بسیار عجولانه برای قرار گرفتن در کرسی پادشاهی روزشماری می کند و این یکی از احتمالات پیش روست که سفر ملک به مغرب، سرآغاز حکومت محمد بن سلمان باشد.

ولی او نیز به خوبی می داند که نیازمند مزیت های شخصیتی پادشاه است و شاید این روزشماری تا چند ماه هم طول بکشد و دوره کارآموزی به سرانجام برسد. این گمانه از این جهت نیر حائز اهمیت است که برخی قبایل و یا جریانهای مذهبی و سیاسی و حتی شاهزادگان مغضوب، در حال تسلیح خود هستند و اندیشه تمرد را در مقابل ولیعهد جوان در سر می پروراند که وجود سایه پادشاه برای محمد بن سلمان، امری حیاتی است. گمانه نهایی آن است که چه بسا این دوره انتقال قدرت کوتاه هم نباشد و ولیعهد برای اینکه با لیست بلند بالای چالش ها و مشکلات وارد دوره پادشاهی نشود و تدبیرکنندگان غربی زمینه های موفقیت و توفیق را برای او فراهم آورند، باید قدری صبر کنند.

بخشی از این تدابیر با آنچه ترامپ به عنوان ائتلاف سازی عربی- عبری برای یکسال آینده دنبال می کند و بتازگی نوید خبرهای خوش از خاورمیانه می دهد، شاید با مسئله رژیم صهیونیستی مرتبط باشد که محمد بن سلمان جسور، دست به یک فرار در مناسبات با اسرائیل بزند که برای ترامپ و نتانیاهو، موهبت خواهد بود. یعنی امنیت و آینده محمد بن سلمان با تضمین صهیونیست ها، گره خورده و فاز جدیدی از تحولات غرب آسیا رگم بخورد.